ARKIV

NAV Nordre Aker
Oppfølgingsseksjonen [redacted]
Postboks 320 Alnabru,
0614 Oslo

Deres ref: 15/7173 Vår ref: 16/5738-3 Vår dato: 07.10.16

Svar på brev om avklaring av utbetaling av sykepenger til et annet EØS-land

Vi viser til brev fra dere datert 18.12.15, samt møte hos NAV Nordre Aker, Oppfølgingsseksjonen i juni i år.

Et sentralt spørsmål i brevet fra dere gjelder hvorvidt man skal foreta en vurdering av sentrum for livsinteresser ved spørsmål om utbetaling av sykepengesaker til land innenfor EØS. Vi vil avklare dette spørsmålet innledningsvis.

Først vil vi presisere at det her ikke er snakk om avgjøre hvor en person har sentrum for sine livsinteresser for å kunne avgjøre lovvalget. I disse sakene er det allerede avgjort at lovvalget faller på Norge, og Norge er kompetent stat for utbetaling av ytelsen. Kompetent stat for utbetaling endrer seg ikke dersom man flytter til et annet EØS-land. Det er likevel relevant å vurdere hvor en person som tar opphold eller flytter til et annet EØS land *har sitt bosted.* Dette er avgjørende fordi man *alltid* har rett til å ta med seg en korttidsytelse det det landet man *er bosatt.* Det følger av forordning 883/2004 artikkel 7.

> «Med mindre det er fastsatt noe annet i denne lovgivning, skal kontantytelser som utbetales etter en eller flere medlemsstaters lovgivning eller etter denne forordning, ikke reduseres, endres, midlertidig stanses, bortfalle eller beslaglegges som følge av at mottakeren eller medlemmer av hans/hennes familie er bosatt i en annen medlemsstat enn medlemsstaten der institusjonen som har ansvar for å gi ytelsene, ligger.»

Bostedet er i følge forordningen artikkel 1, nr. 1, bokstav j) «stedet der en person til vanlig er bosatt». Ved vurderingen av hvor vedkommende «til vanlig er bosatt» må det ses hen til hvor han/hun har sentrum for sine livsinteresser, jf kriteriene i gjennomføringsforordningens artikkel 11 nr. 1. Man trenger ikke å vente til to medlemsland er uenige om bosted for å bruke disse kriteriene.

Vi mener at det i vurdering av en persons rett til sykepenger ved opphold i et annet EØS-land må gjøres forskjell på om en person har tatt midlertidig opphold i et annet EØS-land, eller om

vedkommende har bosted der. I forordning 883/2004 artikkel 21, nr. 1, første punktum står det:

> «Et medlem i trygdeordningen og medlemmer av hans/hennes familie som bor eller oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal ha rett til kontantytelser fra den kompetente institusjon *i samsvar med lovgivningen den anvender.*»

Det fremgår av «i samsvar med lovgivningen den anvender» at vi kan kreve at det søkes om å ta med sykepenger til et annet EØS-land, ettersom krav om en slik søknad følger av vår lovgivning. Det er imidlertid slik at et medlemsland ikke kan anvende sin lovgivning på en måte som kommer i strid med forordningens regler eller hovedprinsipper. Vi forstår det dermed slik at vi *ikke* kan kreve søknad etter § 8-9 tredje ledd fra personer som er bosatt i, eller flytter for å bosette seg i, et annet EØS-land. Retten til å få utbetalt sykepenger under opphold i bosettingslandet er et grunnleggende prinsipp i forordningen, jf.det som er sagt innledningsvis i brevet her om forordningens artikkel 7. Vi viser også til de innledende bemerkningene nr. 20, 21 og 37 til forordningen

Etter vårt syn har vi anledning til å kreve søknad etter § 8-9 i tilfeller der personer som er bosatt i Norge (i henhold til forordningens regler), skal oppholde seg midlertidig i et annet EØS-land. En slik søknad kan imidlertid bare avslås dersom reisen/oppholdet kan forverre vedkommendes helsetilstand eller vanskeliggjøre den medisinske behandling. Mangelfulle kontrollmuligheter kan ikke gi grunnlag for avslag.

Så til direkte svar på spørsmålene A-C.

A: Vi er ikke enige i at alle som er omfattet av EØS-forordningen har rett til å ta med seg sykepenger til et annet EØS-land uavhengig av hvor han er bosatt. Vi mener at en person kan ta med seg sykepenger til det landet *hvor han er bosatt* uten søknad. Det må dermed foretas en bostedsvurdering. Vi forstår det slik at dere definerer hvem som er omfattet av EØS-forordningen som «alle som har benyttet seg av retten til fri bevegelse». Her ønsker vi å presisere at forordningen i henhold til artikkel 2 omfatter alle personer som er borgere av et medlemsland (samt statsløse og flyktninger som er bosatt i et medlemsland), og som er eller har vært omfattet av trygdelovgivningen i et eller flere slike land.

Forordning 883/2004 art 2 nr 1:

> «Denne forordning får anvendelse på statsborgere i en medlemsstat, på statsløse personer og flyktninger som er bosatt i en medlemsstat og som er eller har vært undergitt en eller flere medlemsstaters lovgivning, og på deres familiemedlemmer og etterlatte.»

Det er imidlertid slik at forordningens regler bare *kommer til anvendelse* i saker der det forekommer et grenseoverskridende element. Det vil si at forordningens regler kommer til anvendelse for alle som er omfattet av den og som beveger seg fra et EØS land til et annet. Det må ikke nødvendigvis være f.eks. en EØS-borger som har kommet til Norge for å jobbe og så reiser eller flytter ut igjen. Det kan også være en norsk borger som alltid har bodd og arbeidet i Norge, og så reiser eller flytter til Spania.

B: Det er nødvendig å ta stilling til hvor sentrum for livsinteresser er i saker der det må avgjøres *hvor en person er bosatt*. Dette er ikke en lovvalgsvurdering. Personen er medlem av norsk trygd så lenge han mottar sykepenger fra Norge, og ikke tar lønnet arbeid i et annet land. Dette følger av forordning 883/2004 art. 11, nr. 2 jf. nr. 3 a). Da retten til sykepenger er opptjent som arbeidstaker i Norge anses personen fortsatt som arbeidstaker i Norge. En person har rett til å ta med seg kontantytelser til det landet han eller hun er bosatt uten søknad. En person som bare tar midlertidig opphold i et annet EØS-land må søke om å ta med seg ytelsen.

C: En nordmann som tar opphold i eller flytter til et annet EØS-land *er* omfattet av forordningen. Dersom en nordmann flytter til Spania har han rett til å ta med seg ytelsen, dersom han bare drar på ferie må han søke om rett til å få utbetalt ytelsen.

Vi håper dette var oppklarende. Dere er velkomne til å ta kontakt dersom noe fortsatt er uklart. Vi vil vurdere om det er behov for endringer i rundskrivet.

Vennlig hilsen

[redacted]

[redacted]

seniorrådgiver